

громадянина, патріота, здатного розуміти природу сучасних гібридних військових конфліктів, значення інститутів демократії та національної пам'яті для модернізації українського суспільства.

На жаль, під час війни десятки музеїв зруйновано, а деякі повністю знищено, як наприклад музей Григорія Сковороди на Харківщині, Художній музей імені Архипа Куїнджі у Маріуполі. Пошкоджено Охтирський краєзнавчий музей, історико-краєзнавчий музей у селі Іванків, де зберігалися картини української художниці Марії Приймаченко, музей Українських старожитностей (Будинок Тарновського) у Чернігові, під час ракетних обстрілів 10 жовтня 2022 року у Києві постраждали музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, Національний науково-природничий музей НАН України. На окупованих територіях ворог пограбував цілий ряд музеїв і вивіз цінні експонати, зокрема невідома доля унікальної колекції скіфського золота IVст. до н.е., що зберігалася у Мелітопольському краєзнавчому музеї. Але український народ відбудує зруйновані музеї, поверне історичні пам'ятки, бо культурна спадщина є частиною генетичного коду нашої нації.

У кожному місті, селищі, містечку є і будуть свої музеї, які сьогодні перетворюються на культурно-просвітительські центри, в яких проводяться різноманітні уроки, екскурсії, лекції, зустрічі з видатними людьми тощо. Сучасний музей не тільки демонструє зібрання різноманітних експонатів, а й надає можливість досліджувати їх, впроваджувати інтегровані програми для інтерактивного пізнання: розважально-пізнавальні квести з тематичними маршрутами і завданнями, історичні пізнавальні ігри, що відтворюють певні історичні епохи; театралізовані постановки та обрядові дійства, які проводять співробітники музею. Тематичні екскурсії, виставки, майстер-класи, що знайомлять і зберігають знання, цінності, традиції, створені попередніми поколіннями, є важливим засобом формування української національної свідомості.

Музейне середовище сьогодні можна використати для формування компетентностей майбутніх вчителів, зокрема, культурологічної та громадянської, адже студенти можуть навчитися розпізнавати найвизначніші історичні пам'ятки, описувати їх, характеризувати значення для української історії й культури, аналізувати та оцінювати культурно-історичні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм тощо. Вивчаючи історичні пам'ятки, вони усвідомлять глибину думок, оригінальність погляду на світ тієї чи іншої історичної постаті, видатного діяча культури певної епохи. А потім під час своєї професійної діяльності зможуть навчити цього своїх вихованців. Тому, вважаємо, надзвичайно важливим включити у фахову підготовку майбутнього педагога курс музейної педагогіки.

Висновки. Нова українська школа, історичні зміни і виклики сьогодення потребують не просто вчителя – агента змін, а національного педагога, патріота, громадянина, який стане основною постаттю національного відродження України. Вища школа має віддати пріоритети вихованню патріотизму, національної свідомості, як складових світогляду майбутнього вчителя, перед якими постане завдання – підготовка до виховання національної свідомості у своїх вихованців, а отже, вагомими є не тільки теоретичні знання, а й формування практичних компетентностей, зокрема громадянської, що дозволить їм виховати свідомих патріотів нашої держави.

Одним із засобів формування громадянської свідомості та національної ідентичності може стати музейна педагогіка, яка сьогодні є освітньо-виховною технологією створення патріотично-спрямованого середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богун Н. П. Використання «музейної педагогіки» при викладанні історії України. *Наша школа*, 2011. С. 42-43.
2. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Вид. 2-ге, доопрац. і доп. Дрогобич : Коло. 2006. 326с.
3. Закон України «Про музеї та музейну справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Кресіна О. Національна свідомість. Енциклопедія Сучасної України. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. 2020. Т.22. Взято з : <https://esu.com.ua/article-71053>
5. Наказ МОН від 06.06.2022 №527 “Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641” Взято з : <https://imzo.gov.ua/2022/06/08/nakaz-mon-vid-06-06-2022-527>
6. Снагощенко В.В. Методичні засади використання музейної педагогіки в професійній підготовці майбутнього вчителя історії. Теоретичні питання методики навчання суспільних дисциплін: наукові праці / заг. ред. професора О. В. Михайличенка. Суми, СумДПУ, 2011. С. 192–196.
7. Словник-довідник з професійної педагогіки / заг. ред. А. В. Семеній. Одеса : Пальміра. 2006. 221 с.

Рудник С.М.,
студентка III курсу Інженерно-педагогічного факультету
Національного педагогічного
університету імені М.П.Драгоманова,
м. Київ, Україна
Науковий керівник - Вознюк О.В.,
кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація. В статті розглядається питання інновацій в освіті, зокрема, використання сучасних інструментів і веб-сервісів для покращення викладу матеріалу на уроках.

Abstract. The article considers the issue of innovations in education, in particular, the use of modern tools and web services to improve the presentation of material in lessons.

Розвиток науки та новітніх технологій є основою для підвищення конкурентоспроможності України, покращення рівня економіки і як наслідок - швидший вихід з воєнної кризи.

Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес стало невід'ємною частиною цікавих уроків. Інноваційні форми та методи розкривають потенціал та можливості учнів, спрямовані на всебічний розвиток дитини.

Пріоритетом діяльності вчителя є формування освіченої, компетентної творчої особистості, гідного громадянина України, здатного самостійно мислити та аналізувати інформацію, набувати та розвивати нові навички, а також емоційно розвиватися. Успішно сприяють реалізації цих завдань новітні технології та веб-сервіси. Використання інноваційних методів та сучасних технологій дають можливість доповнити уроки цікавим матеріалом, а також додати легкості у вивченні нового.

Основна функція цих методів – навчити кожну дитину активно та вільно мислити, набувати індивідуального досвіду толерантної співпраці. [1] Саме таке навчання з використанням інтерактивних технологій сприяє формуванню ключових компетентностей учнів, підвищує рівень інтелекту, зміцнює віру у власні здібності, стимулює активність та креативність. Інноваційні форми та методи дозволяють дитині розвиватися в комфортному та творчому середовищі, що допомагає досягати поставлених цілей та відчувати залученість до процесу.

Мета статті – розкрити важливість використання інноваційних технологій та веб-сервісів на уроках задля покращення ефективності вивчення матеріалу.

Інновації в освіті більшістю педагогів розглядаються як цілеспрямований процес певних змін, що сприяють удосконаленню мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог.

Педагог-новатор є носієм конкретних нововведень, їх творцем, модифікатором. Основна умова такої діяльності - інноваційний потенціал педагога, який виражається у сукупності соціокультурних і творчих характеристик особистості, виявляє готовність вдосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів, здатних забезпечити цю готовність. [2]

Інноваційний потенціал педагога визначається такими факторами, як здатність генерувати нові ідеї, наявність творчого бачення, високий культурно естетичний та інтелектуальний рівень, різнобічність інтересів вчителя та відкритість до нового. Все це базується на толерантності особистості, гнучкості та широті мислення.

Педагог, який працює з сучасною молоддю, має не лише володіти різними прийомами, але й вміти зацікавити до вивчення предмету з використанням сучасних технологій.

Поява різних веб-сервісів допомагає вчителю у підборі матеріалів та практик для проведення уроку, а також додає активності та драйву у процес вивчення нового.

Розглянемо детальніше веб-сервіси, які користуються найбільшою популярністю серед вчителів.

Веб-служба, веб-сервіс — програма, розміщена в Інтернет, що виконує якусь просту функцію і може бути пов'язана з іншими додатками і службами через стандартні протоколи (SOAP, XML-RPC, REST і т. д.) [3]

Найпопулярнішими сервісами та інструментами для створення навчальних матеріалів задля ефективного навчання є:

– LearningApps.org (<https://learningapps.org/>) - сервіс для створення вправ інтерактивного характеру в ігровій формі. Інтерфейс програми представлений багатьма мовами, серед яких українська, англійська, французька, польська та інші. Сервіс зручний у використанні, завдяки ньому можна створювати різноманітні завдання: тести, інтерактивні диктанти, кросворди (класичний кросворд, сканворд, японський кросворд, кольоровий японський кросворд, філворд). У розділі «Діалогові тренажери» можна створювати розмовні ситуації з віртуальними співбесідниками різного ступеня складності, розгалуженості та тематики. Від вибору перших реплік залежить подальше конструювання мовленнєвої ситуації, що є гарною функцією для вивчення іноземних мов.

Розділ «Комплексні завдання» включає комбінацію із необмеженої кількості тестових запитань, кросвордів та логічних ігор. Такий формат підходить для домашніх завдань, а також самостійних та контрольних робіт. Крім цього, на сервісі можна знайти багато цікавих тестів з різних тем, а також поділитися вправою за допомогою qr-коду. [4]

– QUIZZ (<https://quizz.com>) - сервіс для створення вікторин, тестів та організації змагань в реальному часі. Інтерфейс програми представлений різними мовами серед яких англійська, італійська, польська, французька та російська. Сайт містить величезну кількість готових завдань з найрізноманітніших дисциплін та

галузей, однак учитель може створювати нові оригінальні вікторини та публікувати їх у своєму профілі. Крім цього, є можливість створення карток для легкого запам'ятовування та повторення термінів.

Під час роботи режиму Live учитель має змогу безпосередньо моніторити процес виконання роботи учнями. [4]

– Kahoot (<https://kahoot.com/>) - інтерактивна навчальна платформа, яка дозволяє проводити зрізи знань, тестування, опитування, а також виклад нового матеріалу з будь-якої дисципліни в ігровій формі. Розрахована на різні вікові категорії користувачів – від молодшого шкільного віку до дорослих. Сервіс англomовний, проте за допомогою налаштувань в профілі можна зробити переклад українською, французькою, польською та іншими мовами.

– Генератор ребусів (<http://rebus1.com/ua/>) - сервіс за допомогою якого можна створювати різноманітні ребуси, вписавши потрібне слово-відгадку. Також на сайті є логічні ігри в які можна грати онлайн: загадки з сірниками, піраміда, sudoku, хрестики-нулики, кодовий замок тощо.

– CLASSROOM (<https://classroom.google.com/u/0/h>) - безкоштовна платформа Google для створення віртуальних класів, розробки та коригування практичних завдань і тестів, самостійних та контрольних робіт й активного обміну завданнями з учителем. Інтерфейс доступний українською мовою. У сервісі можливо коментувати роботи школярів та виставляти оцінки, публікувати оголошення, архівувати проведені курси, ділитися файлами з інших додатків, мати доступ до матеріалів без Інтернет-підключення. Учитель може спостерігати за процесом виконання завдань у режимі реального часу.

Платформа охоплює декілька сервісів, зокрема:

1. Google Drive – хмарне сховище даних до 15 Гб вільного простору, дозволяє створювати, зберігати і обмінюватися текстовими файлами.

2. Google Docs – дає можливість створювати, оформлювати і редагувати документи з додаванням посилань, зображень, малюнків і таблиць.

3. Google Sheets – електронні таблиці.

4. Google Slides – дозволяє створювати, редагувати та проводити презентації онлайн.

5. Google Calendar – для створення розкладу.

Сервіс «Classroom» зручний тим, що реєструватись окремо не потрібно, достатньо створити Google акаунт та електронну скриньку Gmail. [4]

– ONLINE TEST PAD (<https://onlinetestpad.com>) - Англomовний сервіс для швидкого конструювання тестових завдань та опитувань з найбільш широким форматом відповідей. Педагог може створювати та редагувати свої тести, зберігаючи їх до банку завдань у своєму профайлі. Учитель створює свій клас за допомогою розсилки реєстраційних даних учнів на email кожного учня або відправки реєстраційного коду.

Безоплатний варіант користування допускає створення не більше 100 тестів. Розширені функціональні пакети коштують 16.50\$ за 400 тестів на місяць або 33\$ за 1000 тестів на місяць.

За умови використання браузера Google Chrome текст платформи можна автоматично перекласти на російську. [4]

– Canva (<https://www.canva.com/>) – сервіс для графічного дизайну. Графічний редактор дає доступ до вбудованої бібліотеки шаблонів, фотографій, ілюстрацій і шрифтів. Сервісом можуть користуватися як небізнані користувачі, так і професіонали дизайну. На платформі можна створювати як зображення для публікації в інтернеті, так і макети для поліграфічної продукції. [5]

– Wordart.com (<https://wordart.com/>) - онлайн-генератор хмари слів (колажу слів), які є візуальним представленням тексту. Інтерфейс програми представлений англійською мовою. Реєстрація на сайті не потрібна.

– “Мова - ДНК нації” (<https://ukr-mova.in.ua/>) - сайт корисний для вивчення української мови. Зручний та доступний інтерфейс українською мовою. Містить вправи та диктанти, а також різноманітні розділи: наголоси, фразеологізми, синоніми, антоніми, пароніми, цитати, орфографія. Також за допомогою сайту можна перевіряти текст на орфографічні, граматичні та лексичні помилки.

Щодня зростає кількість використання онлайн сервісів для вивчення матеріалу, з'являються нові більш цікаві для користувачів сайти та веб-ресурси. Завданням сучасного вчителя йти в ногу з технологіями, адже тільки розвиваючись можна досягнути неабияких результатів на освітній ниві. Використання мультимедіа дає значно більші результати у запам'ятовуванні, ніж використання безлічі текстів. Це дає змогу педагогу та учням розширити формати і способи взаємодії у процесі вивчення нових тем та навчальних матеріалів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Електронний ресурс: Впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес на уроках. <https://op.ua/pedclass/naukova-statya/vprovadzhennya-innovacijnih-tehnologiy-u-navchalno-vihovnii-proces-na-urokah-prirodnoznavstva-v-pochatkoviy-shkoli>

2. Електронний ресурс: Поняття про інновації в освіті. https://studopedia.com.ua/1_131062_ponyattya-pro-innovatsii-v-osviti.html

3. Електронний ресурс: Розробка веб-сервісів. <https://evergreens.com.ua/ua/development-services/web-services-development.html>

4. Електронний ресурс: 7 сервісів для створення навчальних тестів та завдань онлайн. <https://buki.com.ua/news/7-servisiv-dlya-stvorennya-navchalnykh-testiv-ta-zavdan-onlayn/>

5. Електронний ресурс: Використання сучасних освітніх інструментів для підвищення рівня цифрової компетентності педагога НУШ. <https://medialiteracy.org.ua/vykorystannya-suchasnyh-osvitnih-instrumentiv-dlya-pidvyshhennya-rivnya-tsyfrovyi-kompetentnosti-pedagoga-nush>

Самойленко А.С.,
студентка III курсу Факультету математики, інформатики та фізики
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна
Науковий керівник - Кушнірук С. А.,
доктор педагогічних наук, професор, доцент кафедри педагогіки
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

НЕПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК І САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГА

Анотація. У статті розкрито важливість неперервного професійного розвитку педагога, наголошено на основних умовах постійного особистісного і професійного зростання, розкрито провідна роль самовдосконалення та особливе значення формування індивідуальності в професійній діяльності для досягнення успішної творчої самореалізації.

Abstract. The paper draws attention to the importance of unceasing professional development of a teacher, emphasizes the basic conditions of permanent personal and professional growth, reveals the leading role of self-cultivation and the special importance of personality formation in professional activities for achieving successful creative self-fulfillment.

Через високодинамічний характер освітнього середовища потреба в безперервному та систематичному професійному навчанні стала очевидною для кожного вчителя, коли принцип «освіта впродовж життя» набув іншого значення: «освіта впродовж життя». Національна доктрина розвитку освіти одним із пріоритетних напрямків державної політики щодо розвитку освіти визначає розвиток системи безперервної освіти та навчання протягом життя [3].

Сьогодні потреба в безперервній освіті визначається самим життям, а інноваційна діяльність закладів освіти – це потреба особистості в постійному підвищенні свого професійного іміджу та статусу. Розвиток професійних навичок в основному відбувається безпосередньо в практичній діяльності вчителів і засвоєнні отриманих знань, і в цей час у них формується власний стиль викладання.

Разом із колективними формами підвищення професійної кваліфікації вчителів (організована робота об'єднань, організовані засідання ради, навчання на курсах підвищення кваліфікації вчителів, стажування, робота в творчих групах педагогів, проведення семінарів-практикумів, круглих столів, майстер-класів, відкритих занять та ін.), особливо важливою є індивідуальна форма її професійного зростання, в якій провідна роль належить самовдосконаленню педагогів. Оволодіння «техніками» навчання, щоб дати можливість вихованцям постійно самовдосконалюватися, забезпечує перехід викладачів на професійний рівень та успішно досягти творчої самореалізації в професії.

Важлива роль самовдосконалення вчителя-педагога у розвитку педагогічної майстерності та творчості зумовлює увагу багатьох прогресивних педагогів, як минулих, так і сучасних, до цього складного явища.

Педагоги-класики наголошують на тому, що вихователь має спершу сам виховати себе, адже, як стверджує Дж. Локк, «власна поведінка вихователя ні в якому разі не повинна суперечити його вказівкам, якщо тільки він не хоче зіпсувати дитину». Я. А. Коменський зазначає, що «просвітителям людства соромно стояти нижче працюючих ремісників», а Г. С. Сковорода закликає кожного педагога: «Довго учись сам, якщо хочеш навчати інших». Видатний німецький «учитель учителів» А. Дістервег, вважаючи самоосвіту й самовиховання суттєвою передумовою розкриття творчого потенціалу педагога в «правилах» для вихователя закликає кожного вчителя: «будь сам вихованим, адже ніхто не може дати іншому того, чого не має сам»; «прагни до самоосвіти навіть тоді, коли працюєш над освітою інших»; «нехай школа буде школою для самого тебе; нехай все життя, будь-яка обставина і положення спонукатиме до твого власного виховання й освіти», адже учитель «лише до тих пір здатен насправді виховувати і навчати, доки сам працює над своїм власним вихованням і самовихованням». Підкреслюючи необхідність постійної самоосвіти вчителя, К. Д. Ушинський стверджував, що педагог існує як спеціаліст доки сам учиться. Вдосконалення ж школи, як зазначав С. Т. Шацький, можливе лише «через реформу вчителя». Фундатор досліджень педагогічної майстерності А. С. Макаренко стверджував, що вона досягається лише невтомною працею педагога над собою, який має завжди бути організованим, підтягнутим, ввічливим, культурним, щоб власним прикладом спонукати вихованців до невпинного особистісного зростання. Акцентуючи на нероздільності самовдосконалення і творчості учителя-вихователя, видатний педагог-гуманіст В. О. Сухомлинський закликає учителів бути не просто «споживачами»